

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА НАСЕЛЕНИЕТО КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА В ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ

Образователна структура на населението

От 1985 г. до 2021 г. в област Кюстендил образователната структура на населението на 7 и повече навършени години значително се подобрява, следвайки ясно изразена тенденция на увеличение на броя и дела на населението с висше образование и намаляване на броя на хората с основно и по-ниско образование.

Към 7 септември 2021 г. в област Кюстендил броят на лицата с висше образование е 21.1 хил., или всеки пети (19.9%) е висшист. В сравнение с предходното преброяване относителният дял на лицата с висше образование се увеличава с 5.1 процентни пункта. Увеличава се и разликата между завършилите висше образование по пол. Относителният дял на жените с висше образование достига 23.6%, а на мъжете - 15.9%, като в сравнение с 2011 г. при жените се увеличава с 5.9 процентни пункта, докато при мъжете намалява - с 4.1 процентни пункта.

Значителни са различията и в образователната структура на лицата по местоживееене в област Кюстендил. Докато относителният дял на лицата с висше образование в градовете е 23.4%, то в селата е 12.6%.

В регионален аспект най-висок е относителният дял на висшистите в община Дупница - 22.0%, а най-нисък е в община Бобов дол (9.5%).

Към 7 септември 2021 г. 55.4 хил. лица в област Кюстендил са със завършена най-висока степен средно образование. От тях 28.1% са завършили общообразователни (гимназиални) програми, а 71.9% - професионални програми, включващи придобиването на втора или трета степен на професионална квалификация, или еквивалентните в миналото техникум и средни политехнически училища (СПТУ). Професионалното средно образование е по-разпространено при мъжете (55.8%) отколкото при жените (44.2%). Програми за професионално обучение след средно образование (IV степен професионална квалификация) са завършили 1.4 хил. лица, а 1.8 хил. лица са със завършен първи гимназиален етап на средното образование.

Продължава положителната тенденция на намаляване на лицата с ниско или без образование. Завършилите начално образование са 4.9 хил. лица; започналите, но незавършили начално образование са 3.6 хиляди и никога непосещавалите училище са 0.4 хиляди. Спрямо 2011 г. относителните дялове от населението на 7 и повече навършени години намаляват съответно с 2.8, 0.7 и 0.3 процентни пункта.

В регионален аспект най-нисък е делът на лицата с начално и по-ниско образование в общините Невестино (6.2%), Бобошево (7.0%), Бобов дол (7.8%) и Кочериново (7.8%), а най-висок е в общините Дупница (9.0%), Рила (8.4%), Кюстендил (8.3%) и Трекляно (8.3%).

Грамотност на населението

Грамотността се дефинира като умението да се чете и пише и е традиционен въпрос в преброяванията на населението. Докато през 2011 г. 1.1% от населението на 9 и повече навършени години е било неграмотно, то този дял спада до 0.5% през 2021 година.

Делът на неграмотното население е по-висок в градовете (0.5%) отколкото в селата (0.4%). Най-висок е относителният дял на неграмотните в община Бобов дол (1.2%), а най-нисък е в община Трекляно - 0.2%.

Икономически характеристики на населението

Всички данни за икономическите характеристики на населението се отнасят до положението на лицата на пазара на труда през седмицата, предхождаща критичния момент на преброяването - 31 август - 6 септември 2021 година.

Икономически активното население обхваща всички лица на 15 и повече навършени години, които са заети или безработни през наблюдавания период.

През наблюдавания период в областта има 44 044 икономически активни лица на възраст 15 и повече навършени години, или 39.4% от населението на областта. От тях 39 877 са заети, а 4 167 са безработни.

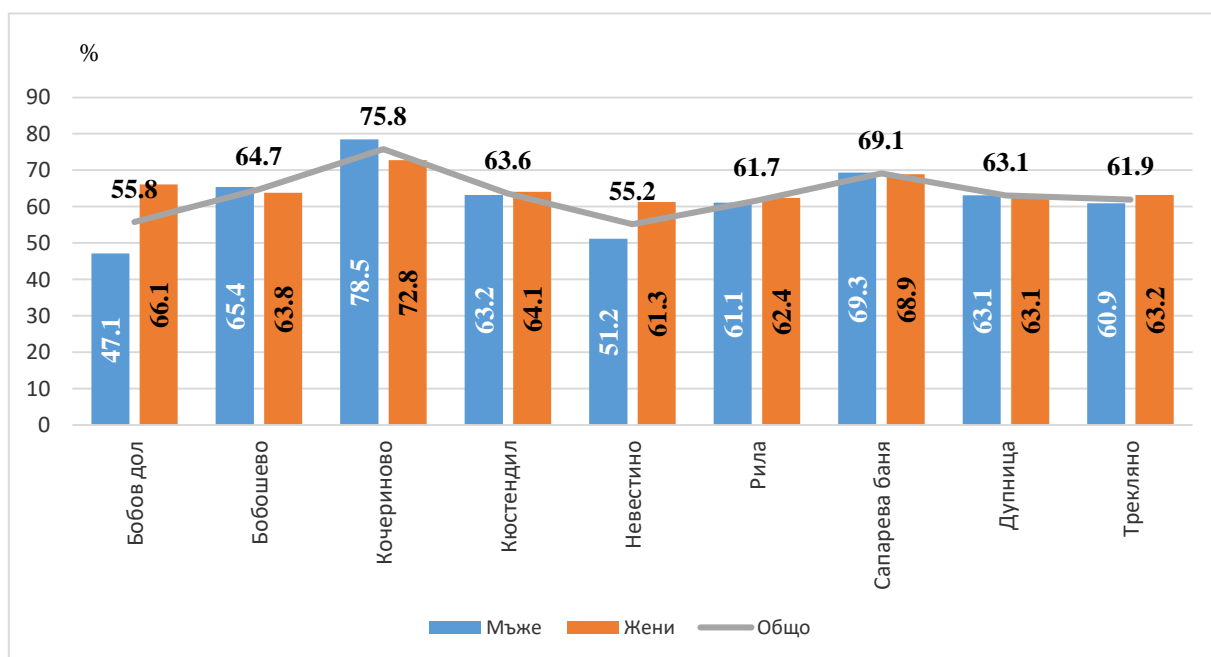
Броят на икономически активните лица намалява, за да се достигне 44 044 към 7 септември 2021 година. Спрямо 2011 г. броят на икономически активните лица намалява с 12.9 хил. души, или с 22.6%.

Икономически активни лица на възраст 15 - 64 навършени години

През наблюдавания период в областта има 42.7 хил. икономически активни лица на възраст между 15 и 64 навършени години. Относителна мярка за степента на участие на населението в пазара на труда е коефициентът за икономическа активност, изчислен като отношение на броя на икономически активните лица към населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години. Общо за областта коефициентът на икономическа активност е 63.6% (62.8% за мъжете и 64.3% за жените).

С най-висок коефициент на икономическа активност е община Кочериново - 75.8%, следвана от община Сапарева баня - 69.1% и община Бобошево - 64.7%. Най-нисък е този показател в общините Невестино - 55.2%, Бобов дол - 55.8%, и Рила - 61.7%.

Фиг. 1. Коефициент на икономическа активност по общини през периода 31 август - 6 септември 2021 година

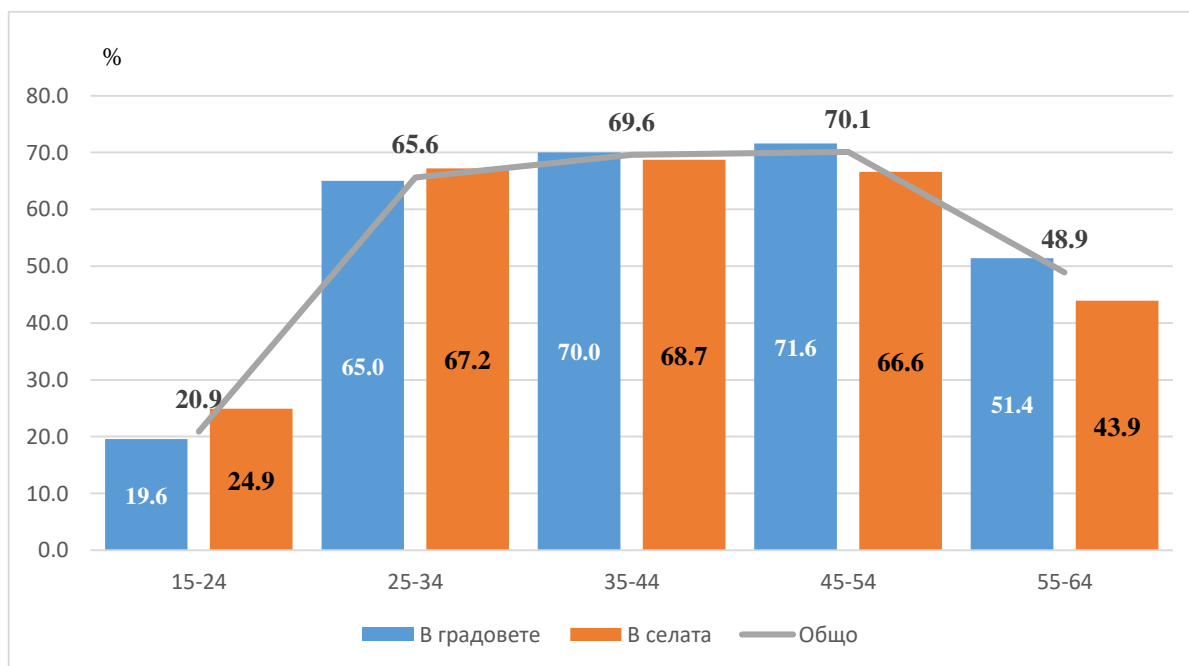
Заети лица на възраст 15 - 64 навършени години

От общия брой икономически активни лица на възраст 15 - 64 години 38.6 хил. са заети. Жените са 19.3 хил., или 50.1%, а мъжете - 19.3 хил., или 49.9%.

Коефициентът на заетост, изчислен като отношение на броя на заетите лица към населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години, е 57.5%. Коефициентът на заетост при жените е по-висок от този при мъжете, съответно 59.0% и 56.1%.

Повъзрастовите коефициенти на заетост показват, че участието в пазара на труда е най-ниско във възрастовата група 15 - 24 навършени години (20.9%). С повишаване на възрастта показателят се увеличава, като най-висока е стойността му при лицата на възраст 45 - 54 навършени години (70.1%).

Фиг. 2. Повъзrastови коефициенти на заетост по местоживееие през периода 31 август - 6 септември 2021 година

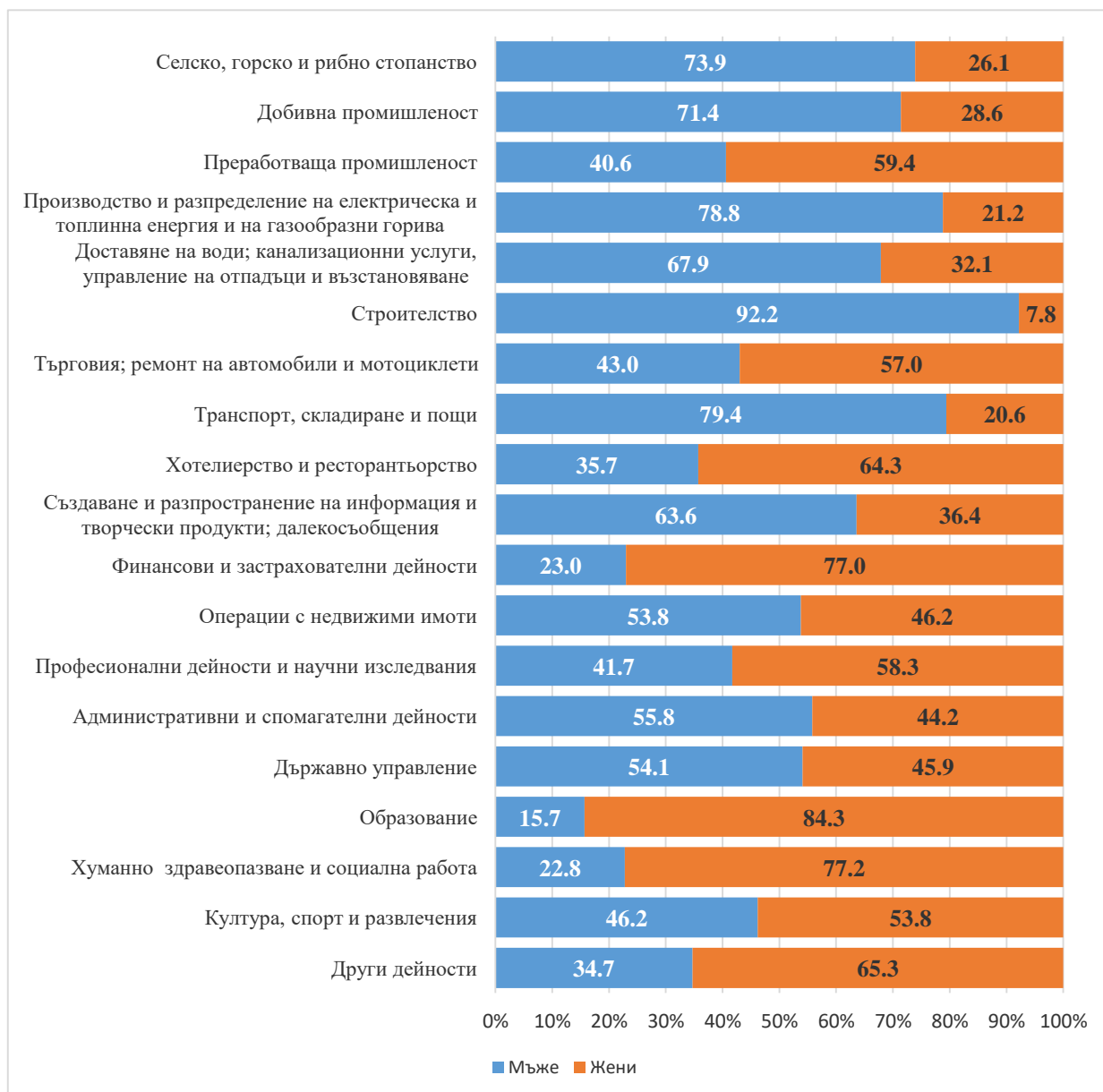
С най-висок коефициент на заетост са общините Сапарева баня - 62.3%, Кочериново - 62.1% и Кюстендил - 58.3%, а най-нисък е в общините Рила - 55.0%, Невестино - 51.0% и Бобов дол - 50.4%.

През наблюдавания период с висше образование са 12.3 хил. души, или 31.9% от заетите. Образователният статус на заетите жени е по-висок в сравнение с този на заетите мъже. Делът на жените с висше образование от всички заети жени е 39.7%, съответно 24.0% при мъжете.

През наблюдавания период най-много лица са заети в икономическите дейности „преработваща промишленост“ - 8.4 хил., или 21.7%, „търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ - 5.9 хил., или 15.2%, и „държавно управление“ - 4.3 хил., или 11.0% от заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години.

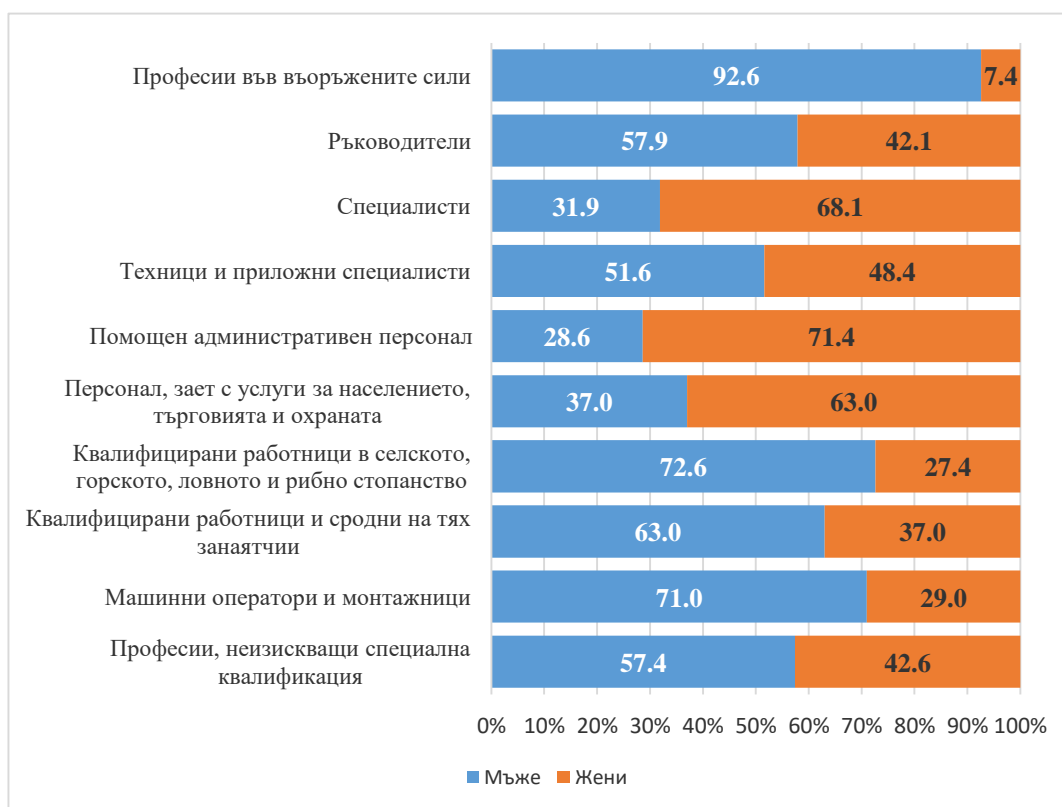
Налице са различия по пол между заетите в отделните икономически дейности. Мъжете преобладават в икономически дейности като „строителство“, „транспорт, складиране и пощи“ и „производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“, а жените преобладават в икономическите дейности „образование“, „хуманно здравеопазване и социална работа“ и „финансови и застрахователни дейности“.

Фиг. 3. Разпределение на заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години по икономически дейности и пол през периода 31 август - 6 септември 2021 година

Разпределението по професии показва, че най-много заети има в клас „персонал зает с услуги за населението, търговията и охраната“ (20.7%), следва клас „специалисти“ (14.4%) и „машинни оператори и монтажници“ (14.2%). И тук се наблюдават съществени различия по пол.

Фиг. 4. Разпределение на заетите лица на възраст 15 - 64 навършени години по професии и пол през периода 31 август - 6 септември 2021 година

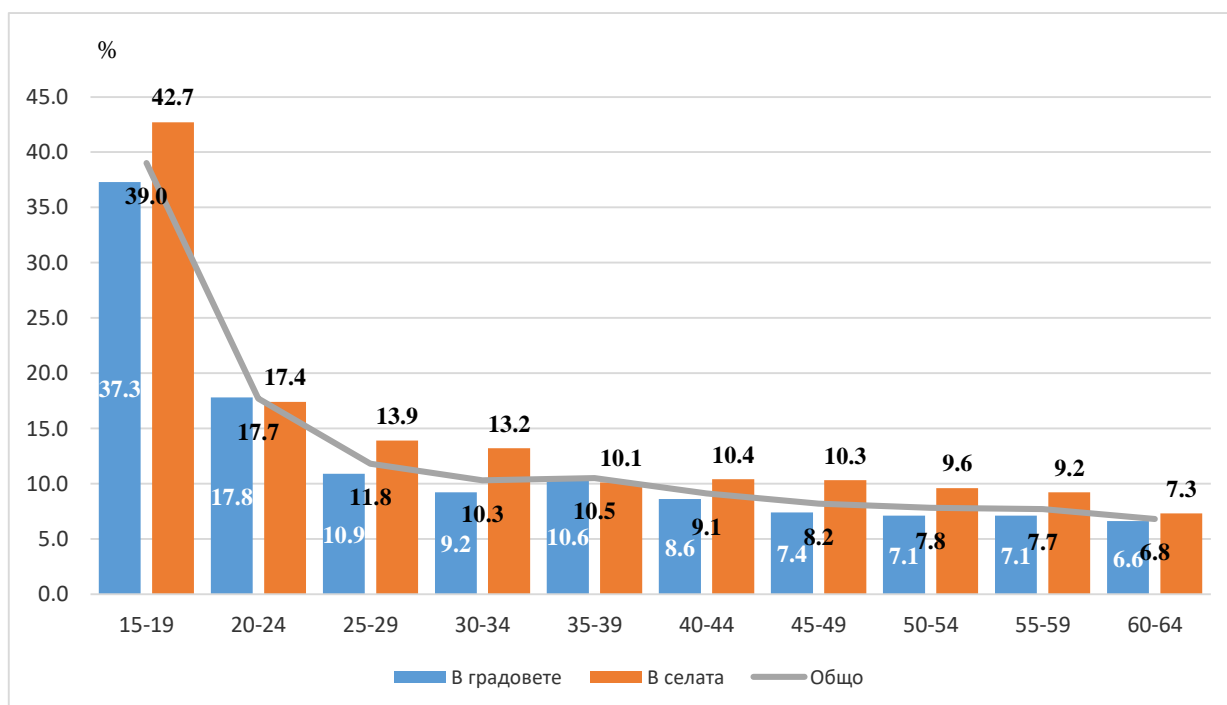
Безработни лица на възраст 15 - 64 навършени години

През наблюдавания период безработните лица на възраст 15 - 64 навършени години са 4.1 хиляди. Жените са 1.8 хил., или 43.2%, а мъжете 2.3 хил., или 56.8%.

Коефициентът на безработица, изчислен като отношение на броя на безработните лица към икономически активното население във възрастовата група 15 - 64 навършени години, е 9.6% общо за областта, съответно 10.7% за мъжете и 8.3% за жените.

Повъзрастовите коефициенти за безработица показват, че най-висок е дялът на безработните във възрастовата група 15 - 19 години (39.0%). С нарастване на възрастта стойността на показателя намалява. Коефициентът на безработица е по-нисък в градовете отколкото в селата във всички възрастови групи, с изключение във възрастови групи 20 - 24 и 35 - 39 години.

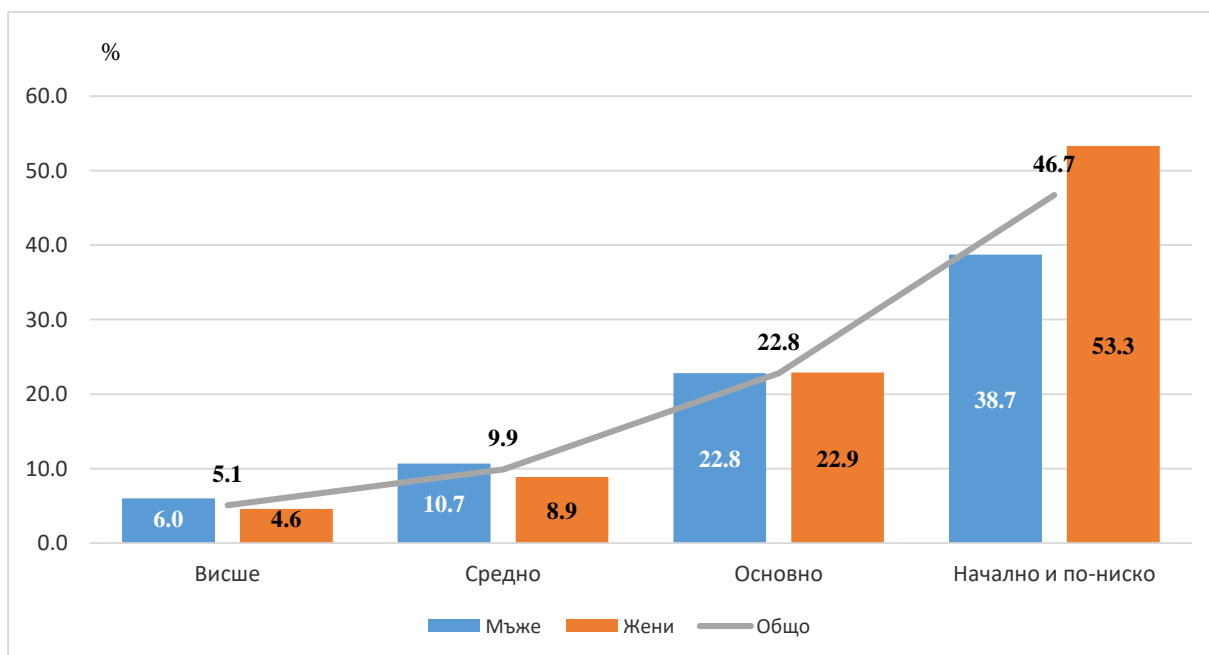
Фиг. 5. Повъзрастови коефициенти на безработица в градовете и селата през периода 31 август - 6 септември 2021 година

Най-висок е дялът на безработните със средно образование - 64.8% от всички безработни, следван от тези с висше (16.3%), основно (15.0%) и начално и по-ниско (3.8%).

Коефициентът на безработица за лицата на възраст 15 – 64 със завършено висше образование е 5.1%, като при мъжете е 6.0%, а при жените е 4.6%. За лицата с начално и по-ниско образование коефициентът на безработица е 46.7%, съответно 38.7% за мъжете и 53.3% за жените.

Фиг. 6. Коефициент на безработица по степен на завършено образование и пол през периода 31 август - 6 септември 2021 година

Коефициентът на безработица е най-нисък в общините Невестино - 7.7%, Бобов дол - 9.7%, Дупница - 9.7% и Сапарева баня - 9.9%, а най-висок е в Кочериново - 18.0%, Бобошево - 12.8% и Рила - 10.8%.

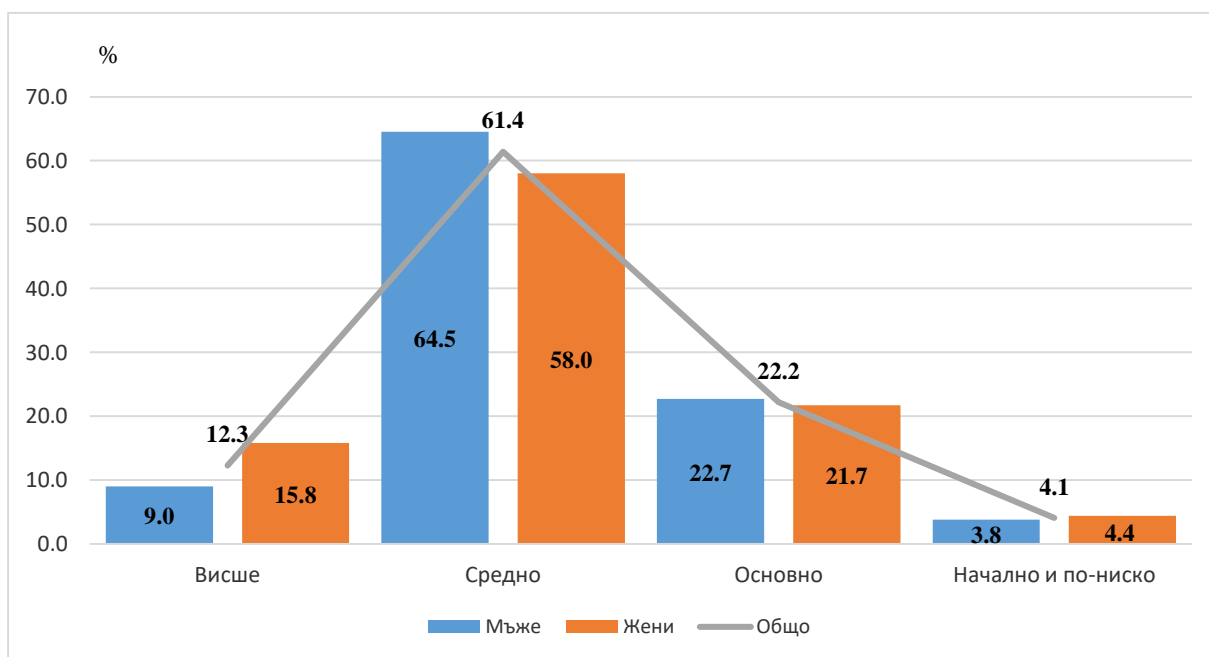
Икономически неактивни лица на възраст 15 - 64 навършени години

Икономически неактивното население на възраст 15 - 64 години е 24.5 хил. души, или 36.4% от населението в тази възрастова група. От тях 5.2 хил. са учаци, 8.0 хил. - пенсионери, 0.2 хил. - лица, получаващи доходи от собственост, и 11.1 хил. са „други“.

Най-висок е делът на икономически неактивното население със средно образование - 61.4%. Следват лицата с основно (22.2%) и висше (12.3%).

Фиг. 7. Разпределение на икономически неактивните лица по образование и пол през периода 31 август - 6 септември 2021 година

Община Невестино е с най-висок относителен дял на икономически неактивното население - 44.8%, следват Бобов дол - 44.2% и Рила - 38.3%. Най-нисък е дялът на икономически неактивното население в община Кочериново - 24.2%.

Националният статистически институт ще оповестява поетапно резултатите от Преброяване на населението и жилищния фонд през 2021 година. Графикът за публикуване на данните може да намерите на сайта на НСИ в Календар за публикуване на данните от Преброяване 2021. Основни данни ще бъдат публикувани в Информационна система ИНФОСТАТ, както и ще бъдат предоставяни по заявки на потребители в съответствие със [Списъка на стандартните статистически показатели](#) и [Правилника за предоставяне на статистически продукти и услуги](#).

Таблица 1

Образователна структура на населението в област Кюстендил на 7 и повече навършени години по пол и местоживеење към 7 септември 2021 година

(Брой)

Образователна степен	Общо	По пол		По местоживеење	
		мъже	жени	в градовете	в селата
Образователна и научна степен „доктор“	255	134	121	201	54
Висше - степен „магистър“	11333	4439	6894	9355	1978
Висше - степен „бакалавър“	6263	2501	3762	4771	1492
Висше - степен „професионален бакалавър“ (специалист, полувисше)	3226	1001	2225	2477	749
Професионално образование с прием след средно образование (IV степен ПК)	1407	648	759	1057	350
Средно специално (техникум, професионална гимназия III степен ПК)	26497	14295	12202	17665	8832
Средно професионално-техническо (СПТУ, професионална гимназия II степен на ПК)	13345	7933	5412	7766	5579
Средно общо (гимназиално) образование	15575	6511	9064	10103	5472
Първи гимназиален етап на средно образование	1754	911	843	1341	413
Професионално-техническо (ПТУ) след завършване на основно образование (I степен на ПК)	548	326	222	278	270
Професионално-техническо (ПТУ) с прием след VI/VII клас (I степен на ПК)	221	142	79	116	105
Основно образование	16496	7740	8756	10181	6315
Начално (начален етап на основното образование)	4868	2172	2696	3524	1344
Незавършен начален етап на основното образование	3637	1811	1826	2787	850
Никога не посещавал/а училище	395	208	187	294	101
Дете (до 7 години вкл., което още не посещава училище)	34	24	10	25	9

Таблица 2

Грамотност на населението в област Кюстендил на 9 и повече навършени години по общини и пол към 7 септември 2021 година

(Брой)

Области	Общо		Мъже		Жени	
	грамотни	неграмотни	грамотни	неграмотни	грамотни	неграмотни
Общо за областта	103543	512	49623	256	53920	256
Бобов дол	6413	80	3249	57	3164	23
Бобошево	2193	8	1048	4	1145	4
Кочериново	3962	13	1901	3	2061	10
Кюстендил	45590	159	21564	70	24026	89
Невестино	1751	19	895	13	856	6
Рила	2279	8	1133	4	1146	4
Сапарева баня	6242	24	3059	11	3183	13
Дупница	34697	200	16558	94	18139	106
Трекляно	416	1	216	-	200	1

Таблица 3

Население в област Кюстендил на възраст 15 - 64 навършени години по икономическа активност и общини през периода 31 август – 6 септември 2021 година

Области	Общо	Заети	Безработни	Икономически неактивни
Общо за областта	67128	38595	4075	24458
Бобов дол	4308	2172	232	1904
Бобошево	1245	702	103	440
Кочериново	2306	1433	315	558
Кюстендил	29427	17145	1581	10701
Невестино	775	395	33	347
Рила	1399	770	93	536
Сапарева баня	4076	2538	279	1259
Дупница	23395	13331	1426	8638
Трекляно	197	109	13	75